

(Ф 03.02 – 110)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
Кафедра авіаційної психології

УЗГОДЖЕНО

300 Декан ФЛСК

_____ Н.Ладогубець

«09» _____ 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

_____ А.Полухін

_____ 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Психологія сексуальності»

Освітньо-професійна програма: «Психологія»

Галузь знань: 05 "Соціальні та поведінкові науки"

Спеціальність: 053 "Психологія"

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР / К.р	КР / КПр	Форма сем. контролю
Денна:	1	105/3,5	17	17	-	71	-	-	Диф.залік Іс
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Індекс НМ - 8- 053-1/21– 2.1. 4

СМЯ НАУ РП 12.01.11-01-2021

(Ф 03.02 – 110)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
Кафедра авіаційної психології

УЗГОДЖЕНО

304 Декан ФЛСК

Н.Ладогубець

« 08 » 06 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

А.Полухін

2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Психологія сексуальності»

Освітньо-професійна програма: «Психологія»

Галузь знань: 05 "Соціальні та поведінкові науки"

Спеціальність: 053 "Психологія"

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР / К.р	КР / КПр	Форма сем. контролю
Денна:	1	105/3,5	17	17	-	71	-	-	Диф.залік Іс
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Індекс НМ - 8- 053-1/21– 2.1. 4

СМЯ НАУ РП 12.01.11-01-2021

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни "Психологія сексуальності"	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.11 – 01-2021
		Стор. 2 із 12	

Робоча програма навчальної дисципліни "Психологія сексуальності" розроблена на основі освітньої програми «Психологія», навчальних та робочих навчальних планів № НМ-8-053-1/21 та РМ-8-053-1/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 053 «Психологія» та відповідних нормативних документів

Робочу програму розробила
доцент кафедри авіаційної психології _____ О.Сечейко

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Психологія», спеціальності 053 «Психологія» – кафедри авіаційної психології, протокол №7 від 14 травня 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми _____ Лич О.М.

Завідувач кафедри _____ Помиткіна Л.В.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету лінгвістики та соціальних комунікацій, протокол № 6 від «05» 06 2021р.

Голова НМРР _____ Кокарева А.М.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

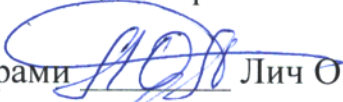
Контрольний примірник

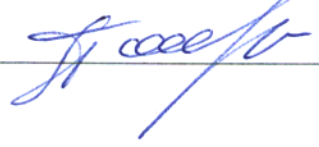
	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни "Психологія сексуальності"	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.11 – 01-2021
		Стор. 2 із 12	

Робоча програма навчальної дисципліни "Психологія сексуальності" розроблена на основі освітньої програми «Психологія», навчальних та робочих навчальних планів № НМ-8-053-1/21 та РМ-8-053-1/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 053 «Психологія» та відповідних нормативних документів

Робочу програму розробила
доцент кафедри авіаційної психології О.Сечейко

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Психологія», спеціальності 053 «Психологія» – кафедри авіаційної психології, протокол №7 від 14 травня 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми Лич О.М.

Завідувач кафедри Помиткіна Л.В.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету лінгвістики та соціальних комунікацій, протокол № 6 від « 28 » 06 2021р.

Голова НМРР Кокарева А.М.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник 2

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Пси» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Місце дисципліни в системі професійної підготовки фахівця.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що допомагають формувати особистісний та професійний профіль майбутнього психолога.

Метою викладання дисципліни є засвоєння студентами вивчення основ сексології у інтегративному поєднанні природничо-біологічного, психологічного і соціально-культурного аспектів.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- показати місце психології сексуальності в системі психологічних знань;
- ознайомити із закономірностями психосексуального розвитку людини;
- визначити детермінанти та основні прояви сексуальної поведінки;
- дати уявлення щодо принципів та стилів статевого виховання.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях у галузі психології. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні **компетентності**: знати історію розвитку сексології; основні закономірності психосексуального розвитку; основні напрями наукових досліджень за даною проблематикою; етіологію сексуальних розладів та імовірні шляхи їх профілактики; вміти: давати науковий аналіз різним підходам щодо пояснення природи людської сексуальності; пояснювати особливості психосексуального розвитку дитини; визначати причини індивідуальних розбіжностей у проявах сексуальності; розробляти плани проведення роботи з дітьми та молоддю з проблематики статевого виховання.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна «Психологія сексуальності» базується на знаннях дисципліни: «Диференційна психологія», та є базою для вивчення подальшої дисципліни: «Емоційний інтелект як особистісний та професійний ресурс», «Психологія девіантної поведінки».

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 1 навчального модуля, а саме:

- навчального модуля № 1 «Психологічні аспекти сексуальної поведінки людини на різних етапах онтогенезу», який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.

Модуль №1 «Психологічні аспекти сексуальної поведінки людини на різних етапах онтогенезу»

Інтегровані вимоги модуля №1:

знати термінологічний апарат та теорії психосексуального розвитку, орієнтуватися в питаннях соціокультурного та релігійного впливу на погляди щодо проявів сексуальності в історичній перспективі. Знати діагностичні підходи та методики вивчення компонентів сексуальності людини на різних вікових етапах; вміти самостійно аналізувати вікові, статеві та індивідуально-психологічні параметри як чинники впливу на сексуальні прояви особистості, обирати та застосовувати техніки консультування клієнтів з питань інтимних стосунків, вміти створювати та реалізовувати просвітницькі програми для батьків, підлітків та юнацтва щодо особливостей психосексуального розвитку, міжстатевих стосунків та сексуальної культури.

Тема 1. Психосексуальна культура – історичний аспект.

Міфологічне та стародавньо-філософське трактування природи людської сексуальності. Релігійні погляди та канони щодо інтимних стосунків. Розвиток наукового напрямку і поява сексології як самостійної галузі знань. Сучасні тенденції та актуальні напрями досліджень сексології.

Тема 2. Природничо-наукові основи сексології.

Біологічна детермінація і диференціація статі. Морфологічні і фізіологічні статеві відмінності. Механізми статевого інстинкту. Гормональний профіль і його вплив на особливості сексуальної поведінки людини.

Тема 3. Психосексуальний розвиток і статева соціалізація.

Закономірності процесу статевої ідентифікації. Основні етапи психосексуального розвитку дитини. Статеве дозрівання та форми сексуальної

активності підлітків. Сексуальні переживання, кохання та інтимні стосунки у юнацькому віці. Стилi статевого виховання та їх вплив на перебіг психосексуального розвитку.

Тема 4. Особливості сексуальної поведінки, зумовлені статевою приналежністю.

Основні розбіжності психосексуального розвитку і статевого дозрівання у дівчат та хлопців. Механізми виникнення статевого потягу та особливості вибору партнера представниками обох статей. Динаміка сексуальної активності протягом різних вікових періодів. Вплив гендерних стереотипів на статево-рольові установки щодо “зразків” чоловічої і жіночої привабливості, сексуальності та норм статевої поведінки.

Тема 5. Психологічні детермінанти сексуальної поведінки.

Індивідуальна варіативність проявів сексуальності та причини, що її обумовлюють. Сексуальна поведінка і темпераментальні характеристики. Вплив змістовного рівня особистості на особливості сексуальної поведінки і сексуальних переживань. Мотиваційні аспекти інтимних стосунків. Співвідношення сексуальної поведінки і уяви. Морально-етичні та етнічно-культурні регулятори сексуальної поведінки.

Тема 6. Вікова динаміка сексуальної поведінки.

Форми сексуальної активності підлітків. Особливості сексуальної поведінки в молодшому і старшому юнацькому віці. Сексуальна поведінка періоду ранньої дорослості. Сексуальна поведінка періоду середньої дорослості.

Фізіологічні зміни та прояви сексуальної активності в інволюційний період.

Тема 7. Гармонія інтимних стосунків.

Психологічні критерії психосексуальної зрілості. Вплив рівня інтелекту, потребово-мотиваційної сфери та загального емоційного фону на характер інтимних стосунків. Психологічна та сексуальна сумісність партнерів. Причини виникнення дисгармонії в інтимних стосунках.

Тема 8. Сексуальні розлади.

Порушення статевої ідентифікації. Гомосексуальна орієнтація. Сексуальні дисфункції: їхні прояви та причини. Патологічні сексуальні потяги. Сексуальні злочини.

2.3. Тематичний план.

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма Навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Психологічні аспекти сексуальної поведінки людини на різних етапах онтогенезу»									
		1 семестр							
1.1	Психосексуальна культура – історичний аспект.	12	2	2	8	-	-	-	-
1.2	Природничо-наукові основи сексології.	12	2	2	8	-	-	-	-
1.3	Психосексуальний розвиток та статеві соціалізація	12	2	2	8	-	-	-	-
1.4	Особливості сексуальної поведінки, зумовлені статевою приналежністю.	12	2	2	8	-	-	-	-
1.5	Психологічні детермінанти сексуальної поведінки	12	2	2	8	-	-	-	-
1.6	Вікова динаміка сексуальної поведінки	12	2	2	8	-	-	-	-
1.7	Гармонія інтимних стосунків.	12	2	2	8	-	-	-	-
1.8	Порушення статевої ідентифікації	9	2	1	6	-	-	-	-
1.9	Сексуальні перверсії	5	1	-	4	-	-	-	-
1.11	Модульна контрольна робота №1	7		2	5	-	-	-	-
Усього за модулем №1		105	17	17	71	-	-	-	-
Усього за навчальною дисципліною		180	17	17	71	-	-	-	-

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів під час вивчення дисципліни застосовуються такі методи: пояснювально-ілюстративний метод; метод проблемного викладу, групова дискусія, кейс- метод.

3.2. Базова література

3.2.1. Бочелюк В. Й., Черепехіна О. А. Психологія сексуальності. К. : Видавничий дім «Скіф», 2021. 312 с.

3.2.2. Гендерна психологія : навчально-методичний посібник для здобувачів другої (магістерської) вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія. Харків: Друкарня Мадрид, 2021. 155 с.

3.2.3. Психологія тілесності та сексуальності. Фокус психосоматичного партнерства / Т.Б. Хомуленко, Д.М. Туркова, І.С. Кислова. Харків: Вид-во «Діса плюс», 2021. 230 с.

3.2.4. Самусь В. В., Кравченко Л. А., Кобзева І. М. Навчально-методичний посібник для тренерів з сексуальної освіти «Повага. Любов. Секс». Дніпро, 2019. 212 с.

3.2.5. Щотка О. П. Гендерна психологія: навч. посіб. Ніжин: Видавець ПП. Лисенко М. М., 2019. 358 с.

Допоміжна література

3.2.6. Ворнік Б.М., Кришталь Є.В. . Сексологія і сексопатологія: підручник / — 2-е видання (перероб. та доповн.) «Медицина».К.- 2023. – 631с.

3.2.7. Кушнірук Ю. Сексуальне здоров'я. Будьмо здорові. 2019. № 4. С. 3-58

3.2.8. Саричев Я. В. Сексуальні девіації. Судова сексологія : навч. посіб. для студентів вищих медичних навчальних закладів / Я. В. Саричев, Р. Л. Устенко, Є. Г. Сонник. Полтава : Миргород, 2019. 132 с.

3.2.9. Шевцов А.Г., Гупаловська В.А. Психосемантичний зміст поняття сексуальності в мовній свідомості дорослих. Психолінгвістика. Psycholinguistics (2020), 27 (1), 310–334. doi: 10.31470/2309-1797-2020-27-1- 310-334 Web of Science

3.2.10. Hupalovska V., Kocherhina I. Features of sexual nervousness of men and women. Journal of Education Culture and Society. 2020, 2, P. 199-210. DOI: <https://doi.org/10.15503/jecs2020.2.199.210> Web of Science

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1. Інтернет-ресурси з сексології <http://kineziolog.bodhy.ru/content/internet-resursy-poseksologii>

3.3.2. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського (www.nbuv.gov.ua)

3.3.3. <http://snpt-psychology.at.ua/index/monografiji/0-25> - он-лайн бібліотека

3.3.4. Методичні розробки кафедри (в електронному вигляді).

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1. та 4.2

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мах кількість балів		Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навч-ня		Денна форма навч-ня	Заочна форма навч-ня
1 семестр					
Модуль №1 «Психологічні аспекти сексуальної поведінки людини на різних етапах онтогенезу»					
Вичерпне розкриття питання на практичному занятті	10 б. x 2 = 20 б.				
Експрес-контроль	10 б. x 2 = 20 б.				
Виконання кейсового завдання	30 б.				

Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше	42 бали				
Виконання модульної контрольної роботи №1	30 б.				
Усього за модулем №1	100				
Усього за дисципліною				100	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (Додаток 3).

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS (Додаток 4).

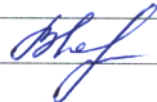
4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни "Психологія сексуальності"	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.11 – 01-2021
		Стор. 10 із 12	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	03.02	16.06.21	Редоренко К.А.		

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище, ім'я, по батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності
1.	Фігур М.М.	Протокол № 9 від 22.06.2021		Відсутні зауваження відсутнього на 22/23 к.р.

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				

**Відповідність оцінок у балах оцінкам за національною шкалою
(рекомендовані значення)**

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	14	15	
3	4	5	6	7	8	9	9-10	10-11	12-13	13-14	14-15	Відмінно
2,5	3	4	5	6	6-7	7-8	8	9	10-11	11-12	12-13	Добре
2	2,5	3	4	4-5	5	6	6-7	7-8	8-9	9-10	9-11	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
15-16	16-17	17-18	17-19	18-20	19-21	20-22	21-23	22-24	23-25	24-26	25-27	Відмінно
12-14	13-15	14-16	15-16	15-17	16-18	17-19	18-20	18-21	19-22	20-23	20-24	Добре
10-11	10-12	11-13	12-14	12-14	13-15	13-16	14-17	15-17	15-18	16-19	16-19	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	
26-28	26-29	27-30	28-31	29-32	30-33	31-34	32-35	33-36	34-37	34-38	35-39	Відмінно
21-25	22-25	23-26	23-27	24-28	25-29	26-30	27-31	27-32	28-33	29-33	29-34	Добре
17-20	18-21	18-22	19-22	19-23	20-24	20-25	21-26	22-26	22-27	23-28	24-28	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	
36-40	37-41	38-42	39-43	40-44	41-45	42-46	43-47	43-48	44-49	45-50	46-51	Відмінно
30-35	31-36	32-37	32-38	33-39	34-40	35-41	35-42	36-42	37-43	38-44	38-45	Добре
24-29	25-30	25-31	26-31	27-32	27-33	28-34	28-34	29-35	30-36	30-37	31-37	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	
47-52	48-53	49-54	50-55	51-56	51-57	52-58	53-59	54-60	55-61	56-62	57-63	Відмінно
39-46	40-47	41-48	41-49	42-50	43-50	44-51	44-52	45-53	46-54	47-55	47-56	Добре
31-38	32-39	32-40	33-40	34-41	34-42	35-43	36-43	36-44	37-45	37-46	38-46	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	
58-64	59-65	60-66	60-67	61-68	62-69	63-70	64-71	65-72	66-73	67-74	68-75	Відмінно
48-57	49-58	50-59	50-59	51-60	52-61	53-62	53-63	54-64	55-65	56-66	56-67	Добре
38-47	39-48	40-49	40-49	41-50	41-51	42-52	43-52	43-53	44-54	44-55	45-55	Задовільно
Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	
68-76	69-77	70-78	71-79	72-80	73-81	74-82	75-83	76-84	77-85	77-86	78-87	Відмінно
57-67	58-68	59-69	59-70	60-71	61-72	62-73	62-74	63-75	64-76	65-76	65-77	Добре
46-56	46-57	47-58	47-58	48-59	49-60	49-61	50-61	50-62	51-63	52-64	52-64	Задовільно

Додаток 4

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)